

statě jen o přesnější stylisaci dosavadního § 17 zák. č. 20/1910 ř. z. ve smyslu jeho výkladu ustálenou judikaturou nejvyššího soudu (srov. 9434, 3341 Sb. n. s.).

Náhradní nárok v penězích přísluší tedy zaměstnanci, když v příslušném kalendářním roku zřetelně projevoval zaměstnavateli, že trvá na dovolené, avšak neužil dovolené na žádost zaměstnavatelovu, která rovněž může býti vyjádřena nejen výslovně, ale i konkludentně (§ 863 obč. zák.), a stačí i to, že podle organisace podniku nebylo pomýšleno na zastoupení zaměstnancovo jiným náhradníkem, takže zaměstnanec není nepostradatelný, že to bylo známo zaměstnavateli, avšak přes to neučinil potřebná opatření, ač mu byla zaměstnancem projevována vůle, že chce nastoupiti dovolenou.

Žalobce vytýkal v řízení nižších stolic, že organizační poměry v podniku žalované firmy nedovolovaly a přímo mu znemožňovaly, aby jako jediný vrchní ředitel v letech 1933 a 1934 nastoupil dovolenou, že o tom uvědomil jednatele Františka L., upozorniv ho, že by šel rád na dovolenou, že však tak nemůže učiniti pro svoji nepostradatelnost, což L. vzal na vědomí, avšak neučinil nápravy, a žalobce zdůraznil ještě, že »žádal« dovolenou, jež mu však nemohla býti dána z důvodů technických.

Čís. 16828.

Zemědělské vyrovnací řízení (vlád. nař. č. 76/1936 Sb. z. a n. v novém znění).

I. Zastavil-li soud první stolice vyrovnací řízení z důvodu § 65 č. 1 vyr. ř., kdežto rekursní soud je zastavil z důvodu § 65 č. 5 vyr. ř., jde o podstatnou změnu usnesení soudu první stolice, a nikoli o potvrzující usnesení soudu druhé stolice ve smyslu § 528, odst. 1, c. ř. s. v novém znění.

II. Předchozí zahájení zemědělského vyrovnacího řízení je podle § 6, odst. 1, vládn. nař. č. 76/1936 Sb. z. a n. překážkou zahájení nového zemědělského vyrovnacího řízení jen tehdy, bylo-li ono předešlé řízení zahájeno v posledních šesti měsících.

(Rozh. ze dne 24. března 1938, R II 105/38.)

Soud první stolice zastavil zemědělské vyrovnací řízení, zahájené na návrh vyrovnacího dlužníka Matěje K., zemědělce v R., a to proto, že věřitelé vyrovnání nepřijali (§ 65 č. 1 vyr. ř.). Rekursní soud vyhověl rekursu věřitelky Ž. záložny v Ú. a napadené usnesení změnil tak, že zemědělské vyrovnací řízení Matěje K. zastavil podle § 65 č. 5 vyr. ř. a § 3 vládn. nař. č. 76/1936 Sb. z. a n. Důvody: Stěžovatelka, která jest věřitelkou vyrovnacího dlužníka, oprávněnou k hlasování, jehož se také zúčastnila, tvrdí, že je dotčena usnesením o zastavení zemědělského vyrovnacího řízení, pokud se stalo z důvodu

§ 65 č. 1 vyr. ř. V té příčině jest jí proto přiznati podle § 192, odst. 2, konk. ř., § 70 vyr. ř., § 3 vlád. nař. č. 76/1936 Sb. z. a n. oprávnění k rekursu. Její rekurs je důvodný. Jak patrně z úředního záznamu na vyrovnacím návrhu zemědělského vyrovnacího dlužníka, bylo již na jeho návrh zahájeno zemědělské vyrovnací řízení dne 4. května 1936 pod Kv 50/36, které bylo zastaveno 21. října 1936. Učinil-li dlužník dne 30. ledna 1937 nový návrh na zahájení zemědělského vyrovnacího řízení, nebylo tu od počátku podmínek pro jeho zahájení hledíc na ustanovení § 6 č. 1 vlád. nař. č. 76/1936 Sb. z. a n. Rekursní soud zaujal k opětným návrhům téhož dlužníka na zahájení zemědělského vyrovnacího řízení odmítavé stanovisko ve svém rozhodnutí z 1. října 1937, č. j. R II 423/37, jehož se stěžovatelka dovolává. V něm rekursní soud zastává právní názor, že šestiměsíční lhůta, která podle § 4 č. 3 vyr. ř. a § 6 č. 1 uved. vlád. nař. musí uplynouti od zahájení dřívějšího vyrovnacího řízení, aby mohlo býti zahájeno nové zemědělské vyrovnací řízení, platí jen pro první zemědělské vyrovnací řízení téhož dlužníka, a to z těchto důvodů: Zkrácením pětileté lhůty vytčené v § 4 č. 3 vyr. ř. na šest měsíců mělo býti i oněm zemědělcům, kteří snad byli v posledních pěti letech v konkursu či ve vyrovnacím řízení, umožněno, aby byli účastni i oněch dalších značných výhod, které dává zemědělcům zemědělské vyrovnací řízení podle vlád. nař. z 21. března 1936, č. 76 Sb. z. a n. jako jedno z opatření sledujících oddlužení zemědělců. Ježto podle § 2 uved. vlád. nař. mohli zemědělci navrhnouti zahájení zemědělského vyrovnacího řízení do 30. září 1936, nebylo hledíc na počátek účinnosti řečeného vládního nařízení dnem 1. dubna 1936 (§ 16) žádných pochybností o tom, že by je mohl znovu navrhnouti zemědělec, na jehož návrh bylo již zemědělské vyrovnací řízení zahájeno, avšak bylo zastaveno buď pro zpětvzetí návrhu, nebo pro jeho nepřijetí věřiteli, či z jiného důvodu uvedeného v § 65 vyr. ř. Tyto pochybnosti vzešly teprve, když lhůta k podání návrhu, stanovená původně jen do 30. září 1936, byla prodloužena vlád. nař. č. 259/1936 Sb. z. a n. do 31. ledna 1937, vlád. nař. č. 13/1937 Sb. z. a n. do 30. září 1937 a vlád. nař. č. 150/1937 Sb. z. a n. do 31. března 1938, aniž bylo ustanovení § 4 č. 3 resp. č. 1 řeč. vlád. nař. doplněno tak, že šestiměsíční lhůta platí i pro nové (druhé) zemědělské vyrovnací řízení. Bylo proto zkoumati, zda doslov obou dotčených ustanovení (§ 4 č. 3 a § 6 č. 1 uved. vlád. nař.) a shora naznačený účel vydání vlád. nař. č. 76/1936 Sb. z. a n. stačí k rozptýlení vzešlých pochybností čili nic. Podle názoru rekursního soudu lze obě zákonná ustanovení vyložit tak, že šestiměsíční lhůta platí jen pro první případ zemědělského vyrovnacího řízení dlužníka zemědělce, kdežto mezi zahájením prvního zemědělského vyrovnacího řízení a druhého musila by uplynouti pětiletá lhůta, ovšem kdyby lhůta k podání návrhů na zahájení zemědělského vyrovnacího řízení byla i nadále prodlužována na dobu celkem přes pět let, a to z toho důvodu, že se § 4 č. 3 vyr. ř. zmiňuje jen o zahájení vyrovnacího řízení, zejména když zemědělské vyrovnací řízení obsahuje četná od-

chylná ustanovení a § 6 č. 1 uved. vlád. nař. č. 76/1936 Sb. z. a n. zkracuje jen pětiletou lhůtu na šest měsíců, aniž doplňuje ustanovení § 4 č. 3 vyr. ř. též slovy »nebo zemědělské vyrovnací řízení«. Nemá-li však zemědělské vyrovnací řízení v té příčině podrobnějších ustanovení a rovněž ne vládní nařízení je doplňující, platí podle § 3 řeč. vlád. nař. ustanovení obecného vyrovnacího řádu, tedy pro druhé zemědělské vyrovnací řízení dlužníka zemědělce pětiletá lhůta. Podle hořejšího stanoviska nebylo tu od počátku zákonných podmínek, za kterých by bylo lze zahájit nové zemědělské vyrovnací řízení Matěje K., a bylo-li přece per nefas zahájeno, mělo býti již na stěžovatelčin návrh z 30. listopadu 1937 zastaveno podle § 65 č. 5 vyr. ř., poslední věty, a § 3 uved. vlád. nař., nehledíc ani na to, že podle zprávy vyrovnacího správce, doplněné při vyrovnacím roku dne 11. prosince 1937, sotva by byl vyrovnací dlužník s to, aby dodržel nabídnuté vyrovnání i při snížené úrokové míře a zastavení anuit, ježto jeho zemědělský podnik není v normálním stavu, s jakým vyrovnací správce při výpočtu čistého výnosu hospodářství počítal, zejména není-li tu potřebného živého inventáře 6 kusů dobytka a není-li jistoty, jakým způsobem si jej zjedná, kdyby jeho příbuzní pouhý slib, že mu pomohou, nesplnili. Že tomu tak je, nasvědčuje i výsledek hlasování o nabídnutém vyrovnání, který vyzněl v neprospěch dlužníkův, jak z uvedeného protokolu o vyrovnacím řízení je zřejmé. Je-li zastavení zemědělského vyrovnacího řízení z důvodu jeho nepřijetí věřiteli (§ 65 č. 1 vyr. ř.) podle čl. II, § 1 b), vlád. nař. ze dne 24. června 1937, č. 150 Sb. z. a n. dlužníku důvodem pro návrh na odklad dražby nemovitostí v den účinnosti uved. vlád. nař. již zahájené, nebo která bude do 31. března 1938 proti dlužníku zemědělci zahájená, právem se cítí stěžovatelka ve svých právech na vedení exekuce zkrácena zastavením zemědělského vyrovnacího řízení z důvodu nepřijetí vyrovnacího návrhu věřiteli podle § 65 č. 1 vyr. ř. místo zastavení podle § 65 č. 5 vyr. ř. Ježto důvod zastavení zemědělského vyrovnacího řízení podle § 65 č. 5 vyr. ř. je silnějším důvodem pro zastavení vyrovnacího řízení, neboť by i vyrovnání věřiteli přijaté nesmělo býti potvrzeno, nýbrž musilo by býti jeho potvrzení odepřeno podle § 58 č. 1 vyr. ř., kdyby vyšlo najevo, že jsou tu důvody, pro které nemělo býti vůbec zahájeno, bylo napadené usnesení změněno tak, jak shora uvedeno.

N e j v y š š í s o u d obnovil usnesení soudu první stolice.

D ů v o d y:

Především je zkoumati, zda napadené usnesení jest vpravdě z m ě ň u j í c í a zda dovolací rekurs je proto dovolen hledíc na předpis § 528, odst. 1, c. ř. s. ve znění čl. I č. 5 zákona č. 251/1934 Sb. z. a n. a čl. I zákona č. 314/1936 Sb. z. a n., § 188 konk. ř., § 70 vyr. ř. a § 3 vlád. nař. č. 76/1936 Sb. z. a n. Zastavení zemědělského vyrovnacího řízení vyslovily ovšem oba nižší soudy, ale každý z nich z jiného důvodu a právě změna tohoto důvodu značí tu i změnu rozhodnutí, jak plyne z těchto úvah:

Podle čl. II § 1, písm. b), vlád. nař. č. 150/1937 Sb. z. a n. odloží se na návrh dlužníka, u něhož bylo zemědělské vyrovnací řízení zastaveno proto, že jeho návrh na vyrovnání nebyl věřiteli na vyrovnacím roku přijat, dražba nemovitostí zemědělského podniku, dlužníkovi náležících, a to na dobu až po 31. březnu 1938. Pro takové nepřijetí návrhu na vyrovnání se zemědělské vyrovnací řízení zastaví podle § 65 č. 1 vyr. ř. a § 3 vlád. nař. č. 76/1936 Sb. z. a n. Bylo-li však zemědělské vyrovnací řízení zastaveno z jiného důvodu, uvedeného v § 65 vyr. ř., nemá dlužník uvedeného práva na odklad dražby. Jestliže se tedy zemědělské vyrovnací řízení zastaví podle § 65 č. 1 vyr. ř., má to jak pro dlužníka, tak i pro jeho věřitele, kteří vedou exekuci dražbou na dotčené jeho nemovitosti, docela jiný hospodářský a právní význam, než zastavení zemědělského vyrovnacího řízení podle § 65 č. 5 vyr. ř. Změna zastavovacího důvodu podle § 65 č. 1 vyr. ř., z něhož vycházel soud první stolice, v důvod podle § 65 č. 5 vyr. ř., jehož použil rekursní soud, znamená proto také podstatnou změnu usnesení soudu první stolice. Podle těchto úvah je tedy dovolací rekurs proti napadenému usnesení přípustný.

Rekursní soud hledě na to, že k dlužníkovu návrhu bylo již jednou (dne 4. května 1936) zahájeno zemědělské vyrovnací řízení, které bylo pak dne 21. října 1936 zastaveno, vyslovil názor, že nynější (druhé) zemědělské vyrovnací řízení nemohlo již býti zahájeno a že proto musilo býti zastaveno ve smyslu § 65 č. 5 poslední věta vyr. ř. a § 3 vlád. nař. č. 76/1936 Sb. z. a n.

Nejvyšší soud neschvaluje tento názor.

Že by na návrh zemědělce, u něhož jsou jinak splněny veškeré předpoklady pro zahájení zemědělského vyrovnacího řízení, mohlo býti zahájeno takové řízení toliko jednou, o tom není ani v původním znění vlád. nař. č. 76/1936 Sb. z. a n. ani v doslovu vydaných k němu novel vůbec zmínky. Na vyloučení takového opětovného zahájení nelze usuzovati ani z toho, že podle § 2 uvedeného vlád. nař. (jež nabylo účinnosti dnem 1. dubna 1936) v jeho původním doslovu bylo lze návrhy na zahájení zemědělského vyrovnacího řízení učiniti jen do 30. září 1936, takže hledíc k jeho § 6, odst. 1, byl opětovný návrh téhož dlužníka prakticky nemožný. Vždyť tato nemožnost byla pouhým důsledkem uvedeného časového omezení a přestala právě pozdějším odstraněním tohoto časového omezení. Nebylo by to ani spravedlivé, kdyby jinak oprávněný zemědělec, u něhož po podání předešlého návrhu na zahájení zemědělského vyrovnacího řízení vzniklé náhlé neštěstí (neúroda, pád dobytka, požár a pod.) zavadlo důvod k zastavení dřívějšího zemědělského vyrovnacího řízení ve smyslu § 3 č. 76/1926 Sb. z. a n. a § 65 č. 1 nebo 5 vyr. ř., nemohl dosíci zahájení nového zemědělského vyrovnacího řízení ani po nastalém zlepšení jeho hospodářských poměrů, jimiž by byly odstraněny okolnosti zakládající důvod pro zastavení dřívějšího zemědělského vyrovnacího řízení. Doslov předpisu § 6, odst. 1, vlád. nař. č. 76/36 Sb. z. a n.: »O d c h y l k o u o d § 4 č. 3

vyr. ř. nelze z e m ě d ě l s k é vyrovnací řízení zahájit, byl-li v posledních šesti měsících před podáním návrhu na dlužníkovu jmění prohlášen konkurs nebo zahájeno na jeho návrh v y r o v n a c í ř í z e n í, není ovšem úplně jasný. Z e m ě d ě l s k é vyrovnací řízení je pro dlužníka výhodnější, než vyrovnací řízení obecné, takže nelze v uvedeném předpisu beze všeho ztotožňovati pojem »vyrovnací řízení« s pojmem »z e m ě d ě l s k é vyrovnací řízení«. Avšak s druhé strany nelze k výkladu tohoto předpisu užití ustanovení § 3 uved. vládn. nař. a takto dovozovati platnost původního předpisu § 4 č. 3 vyr. ř. i pro obor zemědělského vyrovnacího řízení, neboť právě § 6, odst. 1, uved. vládn. nař. výslovně vylučuje jeho platnost pro zemědělské vyrovnací řízení tím, že jeho ustanovení zmírňuje.

Z uvedených důvodů a v úvaze, že při prodloužení doby k podání návrhů na zahájení zemědělského vyrovnacího řízení přes původní časovou mez (30. září 1936), jímž byl teprve umožněn opětovný návrh na zahájení zemědělského vyrovnacího řízení, nebylo zároveň výslovně vyloučeno zahájení nového zemědělského vyrovnacího řízení i na základě takového opětovného návrhu, má nejvyšší soud za to, že předchozí zahájení zemědělského vyr. řízení je ve smyslu § 6, odst. 1, vládn. nař. č. 76/1936 Sb. z. a n. na překážku zahájení nového zemědělského vyrovnacího řízení j e n t e h d y, bylo-li ono předešlé řízení zahájeno v posledních šesti měsících.

V napadeném usnesení bylo mimo to uvedeno, že by vyrovnací dlužník podle zprávy vyrovnacího správce, doplněné při vyrovnacím roku dne 11. prosince 1937, s o t v a b y l s t o, aby dodržel nabídnuté vyrovnání, ježto jeho zemědělský podnik není ve stavu normálním, s jakým vyrovnací správce při výpočtu čistého výnosu hospodářství počítal, zejména není-li tu živého inventáře 6 kusů dobytka a není-li jistoty, jakým způsobem si jej zjedná, kdyby jeho příbuzní pouhý slib pomoci jemu nesplnili. Tím rekursní soud zřejmě naznačuje, že by tu byl i předposlední důvod podle § 65 č. 5 vyr. ř. k zastavení zemědělského vyrovnacího řízení. Leč neprávem, neboť důvod ten tkví pouze v procesní ekonomii, takže zastavení vyrovnacího řízení by bylo marné. Ale z takové jistoty napadené usnesení ani nevychází. Ostatně by nebylo ani vhodné vyrovnací řízení, jež dospělo až k hlasování o vyrovnání, z tohoto důvodu zastavit.

Bylo proto obnoviti usnesení prvního soudu, jež je v podstatě správné.

Čís. 16829.

Vlastník pozemku neupraveného pro chůzi, přes nějž si jen obecenstvo vyšlapalo cestu, není povinen udržovati takovou cestu ve stavu bezpečném pro chodce a posypávati ji při náledí.